

Nejstarší horská chata v Beskydech

Prašivá vyhlíží 100. narozeniny

Nejstarší česká horská chata ve Slezských Beskydech se pomalu připravuje k významnému výročí. V příštím roce to bude už 100 let, kdy se na kopci Prašivá postavila za rekordních šest měsíců první chata.

Pro milovníky turistiky to je jedna z mnohých zastávek při jejich putování po vrcholcích, nejen těch beskydských. Čím je pro turisty chata Prašivá výjimečná? Na to odpověděl jeden z provozovatelů Martin Stiller.

CHATA PRAŠIVÁ. Foto: Deník/Netolička Pavel

Vezmeme to od počátku nelehké cesty. Vy jste v tichosti oslavili takové malé výročí, že?

Dá se to tak říci, na počátku roku 2015 jsme s Michalem Hasem, Martinem Jaterkou, Oldou Žurkem a Jirkou Stejskalíkem převzali do správy chatu ve velmi mizerném stavu a postupně s dalšími dobrovolníky se pustili do nelehkého úkolu – rekonstrukce chátrajícího objektu. Říkat vše, co se již podařilo udělat, by bylo na delší povídání. Ostatně to se mohou čtenáři dozvědět na webových stránkách Prašivé.

Z mnohých vyprávění návštěvníků lze slyšet kladné ohlasy. Co děláte jinak, než jiné chaty?

Faktorů, proč se znovuzrozená Prašivá stala tak vyhledávaným cílem, bude jistě více. Oproti jiným chatám jsme se rozhodli razantně jít vstříc životnímu prostředí, což určitě veřejnost kvituje. Byli jsme údajně první chatou v Beskydech, která začala veřejně třídit odpady. To už zaregistrují sami návštěvníci hned při příchodu, kdy před chatou najdou velké popsané barevné popelnice na tříděný odpad. Snažíme se tak motivovat i veřejnost ke správnému třídění.

Jako netradiční mohou návštěvníci brát i způsob stravování. V čem je odlišnost?

V chatě z principu netočíme pivo do plastových kelímků, nerozdáváme jednorázové cukry k čajům nebo kávě, ale místo nich máme na každém stole a baru skleněnou cukřenku. Jinak by se zbylé papírky válely po celé hoře. Na baru u nás také nedostanete žádná plastová brčka. Prý jsme také asi jediná restaurace v kraji bez smažených jídel. Pokrmy, jako jsou řízky nebo smažený sýr či hranolky, u nás nenajdete a není tak třeba recyklovat přesmažený olej.

Co tedy nabízíte?

V našem jídelníčku se můžete těšit na domácí klasickou, českou kuchyni jako guláš, knedlo-vepřo-zelo či vyhlášené borůvkové knedlíky, což hosté přijímají s vděčností a fandí nám v tom. A samozřejmě na pokrmy nepoužíváme plastové nádoby. Cenově jsme také odlišili nápoje z vratných obalů (pivo, cola, birell) od těch z jednorázových obalů v plastech a plechovkách tak, aby zákazníci byli motivováni dát přednost čepovaným nápojům, a tím jsme tak všichni společně přispěli ke snížení odpadů.

Jakým způsobem se ještě snažíte o co nejvíce ekologické fungování chaty?

Kvůli nedostatku pitné vody, nejen zde na Prašivé, se nám podařilo postavit venkovní veřejné ekologické WC na dešťovou vodu. A to není jediná výrazná ekologická změna. Po dlouhých letech se podařilo nahradit kotel na pevná paliva a chata je tak nově vytápěna tepelným čerpadlem. Velkou měrou se na obou těchto velkých projektech finančně podíleli zase dárci z řad veřejnosti, ale také Moravskoslezský kraj a okolní obce (Raškovice, Vyšní Lhoty, Dobratice a další). Obnova horské chaty Prašivá je veřejný projekt, chata má sloužit veřejnosti a jsme rádi, že je to takto také vnímáno. Velmi nás těší, že našich ekologů si veřejnost všímá čím dál více a fandí nám.

K samotné chatě je zakázán výjezd osobními auty. Jak řešíte dopravu na chatu včetně personálu, který tam pracuje?

My jako chataři samozřejmě povolenky máme. Přesto ale většina našeho týmu se dostává na chatu dobrovolně pěšky, někteří na kolech. Auta jsou opravdu výjimkou. I já jako chatař se snažím jít příkladem a chodívám v týdnu třikrát až pětkrát pěšky nebo na kole. Autem jezdím maximálně jednou týdně, a to jen kvůli vývo-

zu surovin. Motivujeme i náš stabilní personál dlouhodobými příplatky za to, že budou do práce chodit pěšky, či jezdit na kole. Dalším finančním bonusem si mohou „polepšit“ i ti, kdo přestanou a nebudou kouřit. Tady přiznám, že zatím úspěšní nejsme.

Nacházíme se v čase velikých omezení, která poznamenala i chod horských chat. Reagovali jste nějak na situaci?

V hlavním vchodu jsme instalovali nonstop samoobslužný automat, ve kterém jsou k dispozici nápoje a také drobné občerstvení. Děkujeme všem, kteří ho využívají, hlavně v této, pro nás, nelehké době.

Ač je doba nepříznivá, jaké jsou vaše nejbližší plány?

Plánujeme realizaci nové moderní čistírny odpadních vod, vize je dále v instalaci fotovoltaických panelů na ohřev vody, svícení a podobně. Zvažujeme také možnost pořízení elektromobilu. Zmíňme ale ještě jednu věc, která je součástí celé vize chaty.

Povídejte.

Chata Prašivá se stává kulturně-sportovním místem pro setkávání jednotlivců, rodin s dětmi i skupin a navazuje tak na bohatou tradici z minulých století, kdy byla vyhlášeným poutním místem. Jako chataři se snažíme pořádat spousty akcí pro veřejnost. Na tyto večery přijaly pozvání známé osobnosti, jako mnohonásobný účastník Dakaru Karel Loprais, cestovatel Jirka Kolbaba, horolezci Radek Jaroš a Libor Uher, showman Ladislav Zibura, moderátor Jan Kraus a desítky dalších. Účast všech je podporou projektu obnovy chaty, vstupné je vždy dobrovolné a je věnováno právě na obnovu chaty. Velký dík patří tedy všem, kteří, ať už jako vystupující nebo jako hosté – návštěvníci přicházejí a obnově chaty tak pomáhají. (km)